

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-359/15-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Základní umělecká škola Dolní Újezd, okres Svitavy
Sídlo	569 61 Dolní Újezd 480
E-mail právnické osoby	reditelka@zus-du.cz
IČ	67 439 896
Identifikátor	600 100 961
Právní forma	příspěvková organizace
Zastoupená	Mgr. Janou Frišovou, ředitelkou
Zřizovatel	Obec Dolní Újezd
Místo inspekční činnosti	569 61 Dolní Újezd 480 569 51 Morašice 27 569 62 Sebranice 19 569 57 Trstěnice 12
Termín inspekční činnosti	7., 9. a 10. duben 2015

Inspekční činnost byla v Základní umělecké škole Dolní Újezd, okres Svitavy (dále „škola“) zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, včetně zjišťování a hodnocení naplnění platných učebních dokumentů a školního vzdělávacího programu pro základní umělecké vzdělávání (dále ŠVP ZUV) a jeho souladu s právními předpisy a Rámcovým vzdělávacím programem pro základní umělecké vzdělávání (dále RVP ZUV).

Charakteristika

Škola vykonává činnost základní umělecké školy v hudebním, tanečním, výtvarném a literárně-dramatickém oboru. Její kapacita je 450 žáků, vzdělávání umožňuje v přípravném, I. a II. stupni základního studia, případně také dospělým zájemcům. Hlavní budova školy poskytuje zázemí všem vyučovaným oborům a sídlí zde i její ředitelství. Tři odloučená pracoviště jsou zřízena při základních školách v okolních obcích (Morašice, Sebranice a Trstěnice), rozsah a zaměření výuky, která v nich probíhá, koresponduje prostorovými možnostmi a zájmem rodičů. Další pracoviště zapsané v rejstříku škol a školských zařízení (R. Stříteského 194, 570 01 Litomyšl) není dlouhodobě využíváno.

Zájem o školu je stabilní, v době inspekční činnosti ji navštěvovalo 398 žáků, hudební obor 281, taneční 65, výtvarný 47 a literárně-dramatický 5. Nabídku uměleckého vzdělávání ve škole upřednostňují rodiče místní a z většiny okolních obcí, někteří žáci dojíždějí i z Litomyšle.

Hodnocení podmínek k realizaci vzdělávacích programů

Dlouhodobé záměry školy v uplynulém období směřovaly především k postupnému zkvalitňování materiálních podmínek pro vzdělávání a stabilizaci pedagogického sboru. Ředitelka školy byla do funkce jmenována 1. srpna 2010, absolvovala funkční studium a řadu dalších seminářů v oblasti řízení, což přispělo k posílení jejích manažerských znalostí a dovedností. Svým otevřeným přístupem vytvořila pozitivní atmosféru na pracovišti, vymezila kompetence jednotlivých pracovníků k zajištění bezproblémového chodu školy i bezpečnosti žáků. Značná část výuky probíhá na odloučených pracovištích a klade zvýšené nároky na každodenní organizaci vzdělávání i funkčnost vnitřního informačního systému, který je založen především na moderních technologiích. Ke vzájemnému setkávání i řešení běžných záležitostí slouží pravidelně probíhající jednání pedagogické rady. V řízení školy ředitelce účinným způsobem napomáhá její zástupkyně, která má přímou pedagogickou činnost v souladu s právními předpisy snižovanou na 12 hodin týdně. Hodnotící nástroje škola využívá ke zjišťování dílčích informací o podmínkách, organizaci a celkových výsledcích, k dalším oblastem nejsou dosud nastaveny. Během inspekční činnosti proto bylo třeba doplnit některé třídní knihy a školní matriku o část chybějících údajů o průběhu a výsledcích vzdělávání. Realizovaný ŠVP ZUV prošel naopak od svého vzniku aktualizací a představuje ucelený dokument s jasnou koncepcí vzdělávání zaměřenou na podporu utváření a rozvoje kompetencí daných RVP ZUV.

Vzdělávací proces zabezpečuje 23 pedagogických pracovníků (celkem 14,3 úvazků) s dlouholetými zkušenostmi, kratší dobou praxe i začínajících. Pouze pět z nich ve škole pracuje na celý úvazek. Plně kvalifikovaných je 11 vyučujících, jeden splňuje podmínky pro udělení výjimky ze zákona o pedagogických pracovnících a deseti ředitelka školy uznala splnění předpokladů odborné kvalifikace výkonem umělecké činnosti. Učitel, kterému potřebné vzdělání chybí, si jej v současné době doplňuje. Záměry školy směřující k zajištění stálého pedagogického sboru se přes vynaložené úsilí dosud zcela nedaří naplňovat. Dlouhodobě dochází k odchodu vyučujících do škol, které nabízejí příznivější pracovní zázemí (méně dojíždění na odloučená pracoviště či vlastní učebnu). Uvádění nově přichozích, často začínajících učitelů, si vedení školy obvykle ponechává ve své působnosti. Pro vzdělávání pedagogických pracovníků vytváří škola vhodné podmínky, vyučující mají rovněž prostor k vlastní iniciativě, rozšiřují si a prohlubují své vzdělání vyšším odborným i vysokoškolským studiem. Další se účastní interpretačních kurzů

a oborově zaměřených seminářů obsahujících práci s moderními pedagogickými přístupy, které následně uplatňují ve vzdělávacím procesu. Získané poznatky si vzájemně předávají prostřednictvím metodického materiálu i přímých ukázek ve vyučování.

Škola sídlí ve společném areálu se základní školou, propojení budov napomáhá vzájemné spolupráci i provázání výuky. Prostory, které využívá, podporují vzdělávání ve všech oborech. Zřizovatel zajišťuje potřebné investice i výraznější opravy a má v této oblasti jasnou představu. V uplynulém období proběhla celková revitalizace, vybudován byl nový boční vstup do objektu se záměrem propojit kromě základního a uměleckého i předškolní vzdělávání. Škola průběžně pořizuje nové hudební nástroje a zajišťuje jejich údržbu, obnovuje vybavení jednotlivých tříd s ohledem k antropometrickým potřebám žáků, ochraně jejich zdraví i zajištění bezpečnosti. V uplynulém období se jí podařilo dokončit úpravy multifunkčního sálu, který slouží pro výuku většiny oborů, vzájemnému setkávání i prezentaci výsledků. Vstupní chodba byla nově uspořádána jako výstavní síň výtvarného oboru, což přirozeným způsobem podporuje estetické vnímání žáků a umocňuje umělecký dojem všech příchozích. Nechybí ani odpočinková zóna, kde mohou děti i jejich rodiče trávit čas mezi vyučováním. Vzdělávání hudebního oboru ale komplikuje nízký počet učeben pro individuální výuku, k zajištění vyučování škola využívá sál i výtvarný ateliér. Přestože se jí daří vše vhodně zorganizovat, není možné vždy zajistit optimální prostředí pro konkrétní výuku s maximálním využitím odpovídajících hudebních nástrojů a didaktických pomůcek. Výtvarný ateliér svým uspořádáním umožňuje realizaci všech vzdělávacích záměrů. Učebny na odloučených pracovištích jsou zpravidla víceúčelové a skromně zařízené. Škola zde využívá vhodné vlastní i původní opotřeбенé vybavení, které postupně obnovuje.

Řízení přispívá k bezproblémovému chodu školy a pozitivnímu klimatu na pracovišti. Materiální podmínky se daří postupně zkvalitňovat a přes prostorová omezení efektivně využívat.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Základní umělecké vzdělávání je v přípravném studiu, v 1. až 3. ročnících I. a II. stupně realizováno podle ŠVP ZUV, v ostatních ročnících probíhá podle platných učebních osnov pro základní umělecké školy. Cíle ŠVP ZUV směřující k propojení všech forem výuky a využívání přirozených oborových souvislostí se daří naplňovat, což se promítá do řady aktivit organizovaných školou i realizovaných v součinnosti s jinými subjekty. Vzdělávací obsah ŠVP ZUV je dobrým východiskem pro rozpracování konkrétní nabídky, do jejího plánování se částečně promítá zohlednění individuálních dispozic a vzdělávacích potřeb jednotlivých žáků, méně však systematické směřování ke všem kompetencím stanoveným RVP ZUV.

Pedagogický styl byl napříč všemi obory vstřícný a podporující, komunikace pedagogů s žáky navozovala příznivé psychosociální klima a partnerskou pracovní atmosféru. Osobní přístup umožňoval vytvoření těsnějšího pouta na základě důvěry a vzájemné úcty.

Vzdělávací proces v hudebním oboru již částečně počítal s využitím moderních pedagogických přístupů, základem stále zůstávaly klasické metody. Individuální výuka byla vždy doplněna názornou ukázkou, což přispívalo nejen ke snadnějšímu pochopení probíraného problému, ale i k vytváření příjemné a tvůrčí nálady. Vhodný výběr skladeb korespondující zpravidla s přáním žáků byl zdrojem motivace pro překonávání a zvládnutí technických a výrazových úskalí. Seznamování s agogickými a dynamickými prostředky probíhalo s ohledem na technickou i emocionální vyspělost žáků. Vyučovací lekce,

kteře obsahovaly jasně definované cíle vzdělávání, vytvářely příznivé podmínky pro odpovídající hodnocení. V případech, kdy byli žáci vedeni k objektivnímu a kritickému pohledu na svou práci, docházelo k snadnějšímu rozpoznávání chyb a zlepšení domácí přípravy. Samostatné poznávání, osvojování návyků a dovedností však nebylo běžnou součástí vzdělávacího procesu a odráželo se na jeho nižší efektivitě. Při výuce hudební nauky nechybělo pozitivní hodnocení, zpravidla také střídání činností se zaměřením na zvládnutí a upevnění učiva. Pestrost aktivit a účinná motivace ale nebyla vždy samozřejmostí, což vedlo k pasivní účasti žáků a postupné ztrátě jejich pozornosti.

Výuka tance se vyznačovala promyšlenou organizací, vzdělávací proces představoval jednotný, vyvážený a pestrý celek. Podpora kooperativních dovedností ve spojení s tvořivostí, využitím fantazie, samostatného rozhodování a odpovědnosti za společné dílo se projevovala ve vztazích žáků, souhře i týmové spolupráci. Využití vzájemného hodnocení je motivovalo, přispívalo k přirozenému uplatnění sebereflexe a posilovalo jejich přiměřené sebevědomí. Osobní zapojení pedagoga, názorné předvedení spolu s individuální podporou a pozitivní zpětnou vazbou napomáhaly k dosažení stanovených cílů. Využité formy účinně přispívaly k rozvoji pohybových dovedností žáků, jejich hudebního a rytmického cítění, prostorové orientace, nechyběla výchova ke zdraví, podpora volných vlastností a kulturního povědomí. Výběr činností zohledňoval věkové složení žáků, povzbudivě působilo jejich střídání a přiměřená obtížnost. Dynamika výuky i výběr hudebního doprovodu byly vhodnými a inspirujícími prvky, které jim přinášely pocit uspokojení.

Vzdělávání ve výtvarném oboru je pravidelně obohacováno o širší témata, která žákům umožňují seznámit se s rozličnými technikami a analyzovat výtvarné problémy s daným motivem spojené. Jejich realizace je vždy postavena na pečlivě rozpracovaném návrhu, který zohledňuje všechny oblasti i vzdělávací potřeby žáků. Průběh výuky směřoval k rozvoji plošného i prostorového vnímání, jemné motoriky, představivosti a tvořivosti, základních dovedností při práci s běžnými druhy materiálů. Vhodným způsobem také podporoval samostatnost, vlastní úsudek a rozhodování žáků. Ke splnění stanovených cílů jim napomáhal individuální přístup dospělého s dílčí pomocí.

Proces vzdělávání pozitivně ovlivňovala příznivá atmosféra, částečně také uplatňování moderních pedagogických přístupů, promyšlenost organizace a obsahu výuky.

Hodnocení výsledků vzdělávání ve vztahu k vzdělávacím programům

Škola organizuje řadu vlastních akcí pro mateřské i základní školy, v rámci spolupráce s dalšími subjekty se zapojuje do kulturního dění v místě, okolních obcích i Litomyšli (koncerty, oslavy svátků, výstavy, tvořivé dílny aj.). Různorodé aktivity jí napomáhají v prezentaci dosažených výsledků vzdělávání i naplňování záměrů ŠVP ZUV. Účast žáků přispívá také k uplatnění jejich dosažených dovedností, rozšiřování společenského rozhledu a posilování sounáležitosti s rodným místem a jeho občany. Žáci jsou úspěšní také v soutěžích, dosahují ocenění na krajské i celostátní úrovni. Kromě pozitivní zpětné vazby, kterou škola díky těmto činnostem získává, zjišťuje výsledky vzdělávání standardními klasifikačními nástroji. Informace o úrovni dosažených dovedností a znalostí žáků čerpá z hodnocení individuálních možností každého z nich. Zákonní zástupci jsou s výsledky seznamováni zejména osobním kontaktem s vyučujícími, při třídních a školních koncertech, dále také prostřednictvím žákovských knížek. Ke zkvalitnění této oblasti ve výtvarném, tanečním a literárně-dramatickém oboru škola přijala opatření v průběhu inspekční činnosti.

Dobrých výsledků škola dosahuje v oblasti sociálních dovedností žáků. Otevřeně mezi sebou komunikují, chovají se k sobě přátelsky a ohleduplně, dokáží respektovat názor druhého. Umí aktivně spolupracovat, svým odpovědným přístupem přispívají ke zdárnému splnění společných cílů.

Úroveň žáků hudebního oboru je ve všech sledovaných oblastech odpovídající. Orientují se v grafickém záznamu díla a základních hudebních pojmech, chápou elementární rytmické a melodické zákonitosti a používají je v praxi. Při hře na nástroj využívají běžné technické prvky, získané návyky a dovednosti v oblasti správného postoje, koordinace těla a orientace na nástroji. Přiměřeným způsobem pracují s intonací, dynamikou, vhodnou artikulací, frázováním, agogikou a uplatňují sluchovou sebekontrolu. Samostatné pronikání do tajů hudebního světa ve spojení s uplatněním vlastních výrazových představ dosud nepatří k jejich běžným dovednostem.

Velmi dobrých výsledků dosahují žáci tanečního oboru v oblasti improvizace a pohybového vyjádření. Plně uplatňují získané kooperativní dovednosti, dokáží odhalit a pojmenovat chybu u sebe i druhých, využít sebereflexi i pozitivně laděné vzájemné hodnocení ke zvýšení kvality celkového výsledku. Postupně získávají jistotu v postavení těla i jeho správném držení, orientují se v prostoru a uvědomují si své současné možnosti i hranice. Zvládají základy moderního tance a chápou podstatu jednotlivých prvků. Propojují je do krokových variací, jsou schopni je uplatnit v náročnějších choreografiích a dbají na čistotu provedení. Mají povědomí o významu technik využívaných ke zvýšení kondice i relaxaci.

Žáci výtvarného oboru znají podstatné vlastnosti užitého materiálu, zvládají základní činnosti související s jeho zpracováním, na přiměřené úrovni je jejich jemná motorika. Aktivně využívají svou tvořivost a fantazii k rozvinutí daného tématu, přiměřenou dobu se soustředí. Starší z nich jsou schopni pracovat samostatně, dokáží si stanovit dílčí cíle a pracovat s vlastní představou o ztvárnění daného problému. Někteří z nich již umí projevit svůj názor a obhájit ho, ve vztahu k druhým uplatnit odpovídající hodnocení.

Oblast partnerství a zapojení školy do veřejného života je na dobré úrovni, výsledky vzdělávání v hudebním a výtvarném oboru jsou standardní, v tanečním nadprůměrné.

Závěry

a) Silné stránky:

- příznivé klima a vstřícný pedagogický styl rozvíjející osobnostně sociální dovednosti žáků,
- kvalita vzdělávacího procesu v tanečním oboru,
- mezioborová spolupráce napomáhající aktivnímu zapojení školy do kulturního života v místě i okolních obcích,
- úzké partnerství se základními a mateřskými školami obohacující vzdělávací nabídku všech zúčastněných,
- podpora zřizovatele především v oblasti materiálního rozvoje.

b) Slabé stránky školy:

- méně vhodné prostorové podmínky pro individuální výuku hudebního oboru, pozvolná obnova materiálně-technických podmínek pro vzdělávání na odloučených pracovištích.

- c) Ke zlepšení současného stavu a pro další rozvoj školy by bylo vhodné:
- více využívat hodnotící procesy ke zjišťování a zkvalitňování výsledků vzdělávání ve všech oblastech,
 - nadále věnovat zvýšenou pozornost vzdělávacímu procesu, důsledně aplikovat účinné pedagogické přístupy vedoucí k individualizaci vzdělávání,
 - aktivně vyhledávat možnosti získávání finančních prostředků z různých zdrojů na obnovu vnitřního vybavení školy.
- d) Škola se aktivně zapojuje do kulturního života v místě a okolních obcích a prezentuje touto formou své výsledky. Postupně zvyšuje úroveň vzdělávacího procesu, částečně se jí daří zkvalitňovat i materiální podmínky.

Seznam dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

1. Zřizovací listina školy s účinností od 26. října 2009 včetně dodatku č. 1 ze dne 28. června 2004
2. Rozhodnutí o zápisu změny v rejstříku škol a školských zařízení s účinností od 19. srpna 2010, čj. 19 250/2010-21
3. Jmenování do funkce ředitele základní umělecké školy s účinností od 1. srpna 2010
4. Potvrzení ve funkci ředitele základní umělecké školy s účinností od 1. srpna 2014
5. Školní matrika (přihlášky k základnímu uměleckému vzdělávání, katalogové listy všech oborů, protokoly o komisionálních zkouškách) – školní rok 2014/2015
6. Rozvrh hodin pro školní rok 2014/2015
7. Třídní knihy pro individuální a skupinovou výuku – školní rok 2013/2014 a 2014/2015
8. Třídní knihy pro kolektivní výuku – školní rok 2013/2014 a 2014/2015
9. Výkazy třídních knih a Výkazy žáků a vyučovaných hodin – školní rok 2014/2015
10. Školní vzdělávací program pro základní umělecké vzdělávání *Duhový klíč* platný od 1. září 2012
11. Školní řád s účinností od 1. září 2010
12. Organizační řád ze dne 29. září 2010
13. Kniha úrazů vedená od 1. září 2014
14. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků – školní rok 2014/2015
15. Doklady o dosaženém vzdělání a dalším vzdělávání pedagogických pracovníků
16. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků – školní rok 2014/2015
17. Záznamy z jednání pedagogické rady – školní rok 2013/2014 a 2014/2015
18. Hodnotící dokumentace školy – školní rok 2013/2014

Poučení

Podle § 174 odst. 10 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.e@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Pardubickém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

(razítko)

Mgr. Ivana Bečková, školní inspektorka

Mgr. Ivana Bečková v. r.

Mgr. Jiří Bečka, odborník – umělecké vzdělávání

Mgr. Jiří Bečka v. r.

V Pardubicích dne 27. dubna 2015

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

Mgr. Jana Frišová, ředitelka školy

Mgr. Jana Frišová v. r.

V Dolním Újezdě dne 4. května 2015